

Sygn. akt IV CZ 118/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi A. W.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w S.

z dnia 2 grudnia 2013 r., sygn. V Ca .../13,

w sprawie z wniosku E. D.

przy uczestnictwie [...]

o stwierdzenie zasiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 1 marca 2017 r.,

zażalenia A. W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 29 lutego 2016 r., sygn. akt V Ca .../16,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

A. W. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie o zasiedzenie, która toczyła się bez jego udziału z wniosku jego matki E. D. i zakończyła postanowieniem Sądu Rejonowego w M. z 19 czerwca 2013 r. sygn. akt I Ns .../12 oddalającym wniosek oraz postanowieniem Sądu Okręgowego w S. z 2 grudnia 2013 r. sygn. akt ACa .../13 oddalającym apelację wnioskodawczyni.

Skarga o wznowienie postępowania oparta została na podstawie określonej w art. 401 § 2 k.p.c. i zarzucie pozbawienia możliwości działania w charakterze uczestnika. Skarżący stwierdził, że w postępowaniu o zasiedzenie zeznawał jedynie jako świadek, choć miał interes prawny w tym, aby występować w tej sprawie jako uczestnik, gdyż na nieruchomości objętej postępowaniem zamieszkiwał wraz z matką i poczynił nakłady, wobec czego Sąd powinien zawiadomić go o tym postępowaniu i umożliwić wzięcie w nim udziału w charakterze uczestnika.

Postanowieniem z 29 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 524 § 2 k.p.c. uznając, że brak podstaw do przyjęcia, iż zaskarżone postanowienie narusza prawa skarżącego w rozumieniu powyższych przepisów. Stwierdził, że skarżący nie zgłosił swojego udziału w charakterze uczestnika w postępowaniu o zasiedzenie, a żaden przepis nie nakładał na Sąd obowiązku zawiadomienia go z urzędu o tym postępowaniu, bowiem nie zachodziła sytuacja przewidziana w art. 410 § 2 k.p.c. Zaskarżone postanowienie wobec oddalenia wniosku o zasiedzenie, nie może naruszać praw skarżącego, co przesądza o braku ustawowej podstawy do żądania wznowienia postępowania.

W zażaleniu A. W. zarzucił naruszenie: art. 510 § 2 k.p.c. przez niepoczynienie ustaleń i niedokonanie analizy w kwestii interesu prawnego skarżącego do występowania w sprawie o zasiedzenie w charakterze uczestnika postępowania; art. 5 k.p.c. przez przyjęcie prawnego obowiązku zainteresowanego do zgłoszenia swojego udziału w postępowaniu i pominięcie, że Sąd rozpoznający sprawę mógł pouczyć skarżącego, mającego oczywisty interes prawny, o jego prawach; art. 524 § 2 k.p.c. przez zaniechanie rzetelnego ustalenia, czy kwestionowane postanowienie narusza prawa skarżącego oraz art. 403 § 2

k.p.c. przez jego pominięcie i nierozważenie innych podstaw ustawowych skargi o wznowienie, które mogły wystąpić w stanie faktycznym sprawy w postaci wykrycia okoliczności faktycznych i wniosków dowodowych dotyczących sprawy będącej przedmiotem skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepisy regulujące postępowanie o stwierdzenie zasiedzenia nie określają kręgu zainteresowanych, a zatem osoby te należy ustalić odwołując się do ustawowej definicji "zainteresowanego", zawartej w przepisie ogólnym art. 510 § 1 k.p.c., stanowiącym, że zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. Tak szerokie określenie zainteresowanych i brak jakichkolwiek ograniczeń w tym zakresie wskazuje, że zainteresowanym jest nie tylko ten, czyich praw wynik postępowania dotyczy w sposób bezpośredni, lecz także ten, kto ma interes pośredni w określonym wyniku sprawy.

Z tego względu do kręgu osób zainteresowanych w sprawie o zasiedzenie, którzy powinni być uczestnikami tego postępowania, zalicza się nie tylko dotychczasowych właścicieli nieruchomości lub ich spadkobierców oraz posiadaczy samoistnych innych niż wnioskodawca, posiadaczy gruntów sąsiednich roszcujących sobie prawa do własności nieruchomości lub przygranicznych pasów gruntu i osoby, którym przysługują ograniczone prawa rzeczowe na nieruchomości, lecz także posiadaczy zależnych, posiadających nieruchomość z tytułu umowy dzierżawy, użytkowania lub na innej podstawie prawnej (porównaj między innymi uchwałę Sądu Najwyższego z 18 grudnia 1974 r. III CZP 88/74, OSNC1976/1/4). Osoby te, chcąc wziąć udział w sprawie o zasiedzenie powinny wykazać, że przysługuje im takie uprawnienie do nieruchomości, iż wynik tego postępowania dotknie ich praw.

Osoba zainteresowana, w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c., która nie była uczestnikiem postępowania, może - zgodnie z art. 524 § 2 k.p.c. - żądać jego wznowienia, jeżeli wydane w tym postępowaniu prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy narusza jej prawa. W takim wypadku stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania, a więc art. 401 pkt 2 k.p.c. Osoba taka powinna zatem wykazać, że jest

zainteresowana w sprawie, w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. oraz że nie brała udziału w postępowaniu z przyczyn od siebie niezależnych, a kwestionowane orzeczenie, które w nim zapadło narusza jej określone prawa (porównaj między innymi wskazaną wyżej uchwałę Sądu Najwyższego z 18 grudnia 1974 r. III CZP 88/74 oraz postanowienia z 28 marca 2007 r. II CZ 16/07 i z 5 września 2012 r. IV CZ 51/12, nie publ.).

Wbrew zatem stanowisku skarżącego, w sprawie o wznowienie postępowania na podstawie art. 524 § 2 k.p.c., to nie sąd z urzędu obowiązany jest ustalić powyższe okoliczności, lecz obowiązana jest je wykazać osoba żądająca wznowienia postępowania. Przy tak szerokim, jak wskazano wyżej, rozumieniu osoby zainteresowanej, jedynie taka osoba, a nie sąd, zdolna jest określić prawa, jakie może naruszać postanowienie o zasiedzeniu, wynikające z jej stosunku do nieruchomości będącej przedmiotem wniosku o zasiedzenie.

Trafne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że skarżący nie wykazał żadnej z powyższych przesłanek wznowienia. Nie określił, jakie prawo przysługuje mu do nieruchomości objętej wnioskiem jego matki w sprawie o zasiedzenie ani w jaki sposób na jego prawa do nieruchomości mogło wpłynąć oddalenie wniosku o zasiedzenie. Nie może także budzić wątpliwości, że wiedział o sprawie o zasiedzenie nieruchomości, stanowiącej przedmiot rozpoznawanej obecnie skargi o wznowienie, gdyż na wniosek matki, będącej w tamtej sprawie wnioskodawczynią, złożył w niej zeznania jako świadek. Nie wskazał jakichkolwiek okoliczności, które w tej sytuacji uniemożliwiałyby mu wstąpienie do sprawy w charakterze uczestnika postępowania, jeżeli uważał, że wynik tej sprawy może naruszać jego prawa. Okolicznością taką z pewnością nie jest niepouczenie go przez Sąd w sprawie o zasiedzenie o możliwości wzięcia w niej udziału w charakterze uczestnika postępowania.

Skoro zatem skarżący nie wykazał, że występuje podstawa wznowienia postępowania przewidziana w art. 524 § 2 w zw. z art. 401 pkt 2 k.p.c., prawidłowo Sąd Okręgowy odrzucił skargę w oparciu o art. 410 § 1 k.p.c. Żądający wznowienia postępowania na podstawie art. 524 §2 k.p.c. może bowiem powołać się tylko na okoliczności określone w tym przepisie oraz w art. 401 pkt 2 k.p.c., gdyż podstawy

wznowienia wskazane w innych przepisach nie mają w takim przypadku zastosowania.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

kc

jw